

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติข้าราชการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติข้าราชการแห่งชาติ พ.ศ. มีหลักการ คือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยข้าราชการแห่งชาติ เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติข้าราชการแห่งชาติ พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติ ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุ ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ สารสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติข้าราชการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว เนื้อหาและหลักเกณฑ์บางส่วนไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้วยวิธีการที่หลากหลายซับซ้อนขยายตัวมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างสถานะแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติการข้าราชการของชาติ เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และทำให้ภารกิจของรัฐด้านกิจการการข้าราชการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถรองรับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงทุกรูปแบบได้อย่างเหมาะสมและทันที่ เพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๓)
๒. กำหนดบทนิยามศัพท์ของคำว่า “การข่าวกรอง” “การต่อต้านข่าวกรอง” “การข่าวกรองทางการสื่อสาร” “การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน” และ “ผู้อำนวยการ” (มาตรา ๔)
๓. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ กล่าวคือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสารและการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ติดตามสถานการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรีและสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ รวมทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการประสานกิจการการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองกับหน่วยข่าวกรองของต่างประเทศ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย เป็นต้น (มาตรา ๕)
- นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลส่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรืออาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอันเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ (มาตรา ๖)
๔. กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยข่าวกรองอื่นของรัฐได้รวบรวมและรายงานข่าวกรองให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยข่าวกรองนั้นแล้ว ให้หน่วยข่าวกรองดังกล่าวจัดส่งสำเนารายงานข่าวกรองนั้นต่อสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๗)
๕. กำหนดให้บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล (มาตรา ๘)
๖. กำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รับผิดชอบขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๙)
๗. กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านการข่าวกรองของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และให้ได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบที่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๐)
๘. กำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปช่วยปฏิบัติราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามที่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติร้องขอ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ศป.ช.” เป็นหน่วยงานภายใน เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนร่วมกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ พร้อมทั้ง กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งรองผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศป.ช. (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้ ศป.ช. มีหน้าที่และอำนาจหน้าที่สำคัญ กล่าวคือ ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งรายงานข่าวประจำวัน ข่าวเร่งด่วน ข่าวเฉพาะกรณี และรายงานการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่อนายกรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ตลอดจนกระจายข่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผื่อระวังภัยคุกคามความมั่นคงปลอดภัย ทั้งในภาวะปกติและช่วงที่มีสถานการณ์ช่วงเทศกาลที่สำคัญ พระราชพิธี และการประชุมหรืองานพิธีการที่สำคัญของรัฐ รวมถึงการให้ความรู้และประสานความร่วมมือด้านการข่าว กับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นต้น (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค เรียกโดยย่อว่า “ศป.ช.ภาค” เมื่อมีกรณีจำเป็นในการปฏิบัติงานที่ต้องมีการประสานการดำเนินงานข่าวกรองกับหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ภาคใดก็ได้ พร้อมทั้งกำหนดให้ ศป.ช.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติคนหนึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานใน ศป.ช. และ ศป.ช.ภาค เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนด (มาตรา ๑๕)

๑๓. กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนมาตรา ๘ (มาตรา ๑๖)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ